PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
WE WŁOCŁAWKU

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO

Miasta Włocławek w 2022 roku

Włocławek, luty 2023

Spis treści		Strona
1.	Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń	3
2.	Stan sanitarny placówek ochrony zdrowia	8
3.	Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	10
4.	Stan sanitarny pływalni, kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli	11
5.	Stan sanitarny obiektów żywienia zbiorowego, produkcji i obrotu środkami spożywczymi	13
6.	Środowisko pracy i choroby zawodowe	16
7.	Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży	17
8.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	19
9.	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	21
10.	Środki zastępcze/nowe substancje psychoaktywne („dopalacze”)	23
11.	Promocja zdrowia	23
12.	Oddział Laboratoryjny	25
13.	Podsumowanie	27

1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń

W ramach systemu nadzoru epidemiologicznego gromadzono i analizowano informacje o zachorowaniach, zakażeniach, biologicznych czynnikach chorobotwórczych, zgonach oraz ogniskach epidemicznych, w tym związanych z opieką zdrowotną. W omawianym okresie nie przywleczono na teren naszego miasta chorób wysoce zakaźnych, takich jak: dżuma, cholera, malaria, wąglik, poliomyelitis, gorączki krwotoczne.

Wybrane choroby zakaźne w Powiecie Włocławskim i Mieście Włocławek w latach 2020-2022
Liczba zachorowań i zapadalność na 100 tys. mieszkańców

Lp.	Jednostka chorobowa	2020				2021				2022			
		Zachorowania		Zapadalność		Zachorowania		Zapadalność		Zachorowania		Zapadalność	
		Miasto	Powiat	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat
1	Płonica (szkarlatyna)	18	27	16,47	31,44	4	3	3,72	3,52	20	19	18,57	22,25
2	Odra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Różyczka	0	1	0	1,17	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Ospa wietrzna	185	203	169,19	236,34	98	183	90,96	214,24	510	408	473,34	477,64
5	Krztusiec	2	1	1,83	1,17	0	0	0	0	2	0	1,86	0
6	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	0	5	0	5,83	1	0	0,93	0	2	3	1,86	3,52
7	Wirusowe zapalenie wątroby – ogółem	3	7	2,75	8,15	1	0	0,93	0	2	2	1,86	2,35
8	Wirusowe zapalenie wątroby – typu A	0	1	0	1,17	0	0	0	0	0	1	0	1,17
9	Wirusowe zapalenie wątroby – typu B	3	6	2,75	6,99	1	0	0,93	0	1	1	0,93	1,17
10	Wirusowe zapalenie wątroby – typu C	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0,93	0
11	Bakteryjne zatrucia i zakażenia pokarmowe – ogółem	71	69	64,93	80,33	112	90	103,95	105,36	102	85	94,67	99,51
12	Bakteryjne zatrucia pokarmowe – Salmonelozy	12	14	10,98	16,30	15	9	13,93	10,54	6	7	5,57	8,2
13	Inne Salmonelozy (zakażenia pozajelitowe)	2	0	1,83	0	1	0	0,93	0	1	0	0,93	0
14	Wirusowe zakażenia jelitowe – ogółem	40	24	36,58	27,94	45	40	41,76	46,83	136	97	126,22	113,55
15	Borelioza	13	11	11,89	12,81	30	23	27,85	26,93	10	18	9,29	21,08
16	Nowo wykryte zakażenie HIV	0	2	0	2,33	3	1	2,79	1,17	9	0	8,36	0
17	AIDS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Grypa i podejrzenia grypy – ogółem	1672	2074	1529,08	2417,63	927	2286	860,36	2661,45	680	3285	631,12	3845,70
19	W tym u dzieci w wieku 0-14 lat	663	911	4644,48	7368,76	303	1341	2162,74	10997,21	237	1762	1691,65	14449,73
20	Grypa – ogółem (przypadki potwierdzone)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2,35
21	Gruźlica	8	7	7,32	8,15	9	6	8,36	7,03	15	3	13,92	3,51

W 2022 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Włocławku zgłoszono 5886 przypadków chorób zakaźnych i zakażeń (w 2021 roku – 7612 przypadków), które podlegały obowiązkowi zgłaszania. Z powodu zgłoszonych chorób hospitalizowano 499 osób. Odnotowano 98 zgonów, których przyczyną były choroby zakaźne. Podobnie jak w latach wcześniejszych najwięcej zejść śmiertelnych (74%) odnotowano u osób w wieku powyżej 60 lat.

W związku z trwającą pandemią COVID-19, kontynuowano działania zapobiegawcze mające na celu ograniczenie ryzyka transmisji zakażeń SARS-CoV-2. Dużą liczbę zachorowań na COVID-19 odnotowano w I kwartale 2022 roku. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku podejmował działania zapobiegawcze – prowadził postępowania epidemiologiczne oraz kontrole wynikające z bieżącego nadzoru sanitarnego mające na celu sprawdzenie, czy realizowane są przez podmioty zobowiązane, obowiązki wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. W wykonywanie działań przeciwepidemicznych zaangażowani byli wszyscy pracownicy oddziału nadzoru sanitarnego oraz oddziału laboratoryjnego, którzy przeprowadzali wywiady epidemiologiczne i rozwiązywali zgłoszenia w systemie teleinformatycznym SEPIS (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej), W czerwcu 2022 roku Główny Inspektorat Sanitarny otrzymał Nagrodę Sektora Publicznego ONZ za wdrożenie systemu SEPIS – innowacyjnego narzędzia informatycznego wspierającego pracę służb sanitarnych. Z końcem marca 2022 roku zostały wprowadzone kolejne regulacje prawne dotyczące nakazów, zakazów oraz obostrzeń, które skutkowały m.in. zniesieniem obowiązku izolacji i kwarantanny oraz zmianami w diagnostyce w kierunku SARS-CoV-2 (testowanie w kierunku SARS-CoV-2 finansowane przez NFZ - diagnostyka różnicowa w szpitalu). Od 16 maja 2022 roku, rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 roku, na obszarze kraju zniesiono stan epidemii, a ogłoszono stan zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Raporty dotyczące zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 publikowane są na stronie Ministerstwa Zdrowia pod adresem: https://www.gov.pl/web/koronawirus/wykaz-zarazen-koronawirusem-sars-cov-2.

W związku ze znacznym wzrostem ryzyka rozprzestrzenienia się chorób zakaźnych wśród licznie napływających do Polski uchodźców z Ukrainy, przypomniano dyrektorom/kierownikom podmiotów leczniczych o konieczności wzmożenia czujności ze strony personelu medycznego i nadzoru nad chorobami, które aktualnie występują rzadko lub nie występowały w Polsce od wielu lat (m. in.: poliomyelitis, wirusowe zapalenie wątroby typu A, odra, gruźlica) oraz zintensyfikowaniu działań profilaktycznych mających na celu promowanie szczepień ochronnych. Przekazano również materiały informacyjno-edukacyjne z zakresu profilaktyki chorób zakaźnych. Materiały te przekazano również dyrektorom placówek oświatowych, władzom samorządowym oraz bezpośrednio do miejsc okresowego pobytu rodzin ukraińskich. Monitorowano sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych i zakażeń występujących wśród osób przybywających z terytorium Ukrainy, prowadzono nadzór nad osobami przebywającymi w obiektach przeznaczonych do zakwaterowania dla cudzoziemców oraz realizacją szczepień ochronnych u dzieci i osób dorosłych, przebywających na terenie Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy.

W związku z pojawieniem się nowych zagrożeń dla zdrowia publicznego związanych z wystąpieniem zachorowań na ospę małpią, monitorowano sytuację epidemiologiczną w tym zakresie, oraz przekazano podmiotom leczniczym informacje w zakresie charakterystyki choroby, drogach szerzenia się zakażenia oraz postępowania w przypadku osób podejrzanych o zachorowanie i osób narażonych na styczność ze źródłem zakażenia. Ospa małpia oraz zakażenia wirusem ospy małpiej zostały objęte przepisami ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi - rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 maja 2022 roku w sprawie ospy małpiej oraz zakażeń wirusem ospy małpiej (Dz. U. poz. 1143). Przypadki podejrzenia zachorowania na ospę małpią (powzięte na podstawie stwierdzonych objawów oraz przesłanek epidemiologicznych, po rozważeniu innych prawdopodobnych przyczyn obrazu klinicznego) podlegają niezwłocznie zgłoszeniu przez lekarza do państwowego powiatowego inspektora sanitarnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby, u której powzięto podejrzenie lub rozpoznano zakażenie/zachorowanie. Nie zgłoszono osób podejrzanych o zakażenie lub zachorowanie na ospę małpią.

Choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych

Choroby zakaźne objęte programem szczepień ochronnych podlegają szczególnemu nadzorowi epidemiologicznemu z uwagi na wciąż realne zagrożenie, zwłaszcza dla dzieci oraz działania ruchów antyszczepionkowych. Szczepienia są najlepszą formą profilaktyki chorób zakaźnych i prowadzone są zgodnie z opracowywanym co roku Programem Szczepień Ochronnych. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych, którym zapobiega się za pomocą szczepień ochronnych zależna jest od poziomu ich realizacji. Wysoki odsetek zaszczepionych osób (co najmniej 95%) zapewnia odporność populacyjną, która zapobiega epidemicznemu szerzeniu się chorób oraz chroni przed zachorowaniem również osoby nieuodpornione.

W 2022 roku z grupy tych chorób nie wystąpiły zachorowania na odrę, różyczkę, tężec, poliomyelitis, błonicę i zakażenia wywołane przez meningokoki.

W przypadku ospy wietrznej obserwowane jest zjawisko zmienności okresowej występowania tej choroby. Zgłoszono 510 zachorowań (w 2021 roku – 98 zachorowań). Podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej zachorowań wystąpiło w grupie wiekowej 0-14 lat – 96% ogółu zachorowań. Szczepienia ochronne przeciw ospie wietrznej nadal obejmują tylko dzieci z grup ryzyka.

W przypadku takich chorób zakaźnych wieku dziecięcego jak krztusiec i świnka od lat obserwujemy niewielką liczbę zachorowań.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane przez biologiczne czynniki chorobotwórcze

Choroby przenoszone drogą pokarmową to grupa jednostek chorobowych różniących się zarówno wywołującymi je patogenami jak i objawami klinicznymi, a ich wspólną cechą jest droga zakażenia. Występowanie ich związane jest z warunkami higieny przygotowywania i spożywania potraw w środowisku domowym oraz utrzymywaniem właściwego stanu sanitarno-higienicznego obiektów produkcji i obrotu żywnością oraz zakładów żywienia zbiorowego.

W 2022 roku, podobnie jak w ubiegłych latach nie rejestrowano przypadków zatruć grzybami, jadem kiełbasianym, włośnicy, czerwonki bakteryjnej i wirusowego zapalenia wątroby typu A; nie odnotowano również ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W okresie sprawozdawczym zgłoszono 102 przypadki *bakteryjnych zatruć i zakażeń pokarmowych* (w 2021 roku – 112 przypadków); we wszystkich przypadkach ustalono czynnik etiologiczny: *Salmonella, Campylobacter i Clostridioides difficile.*

Podobnie jak w latach ubiegłych, przyczyną wszystkich zarejestrowanych *bakteryjnych zatruć pokarmowych* były pałeczki *Salmonella* – zarejestrowano 6 przypadków (w 2021 roku – 15 przypadków). Nośnikiem zatruć pokarmowych były potrawy z jaj lub dodatkiem surowych jaj oraz mleko lub potrawy mleczne.

Wśród czynników etiologicznych *innych bakteryjnych zakażeń jelitowych* tak jak w poprzednich latach dominowały laseczki *Clostridioides difficile*, które stanowiły 96% ogółu tych zakażeń. Były one przyczyną 92 przypadków zakażeń jelitowych (w 2021 roku – 88 przypadków). Większość zachorowań (89%) wystąpiła wśród osób w wieku powyżej 60 lat obciążonych przewlekłymi chorobami i poddawanych antybiotykoterapii. 6 osób zmarło.

Zgłoszono 136 przypadków *wirusowych zakażeń jelitowych* (w 2021 roku – 45 przypadków). Najwięcej zgłoszonych przypadków dotyczyło zakażeń wywołanych przez rotawirusy – 85%. Pozostałe przypadki wywołane były przez noro- i adenowirusy.

Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek

W 2022 roku zarejestrowano po 1 przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu B wirusowego zapalenia wątroby typu C; nie odnotowano zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby o etiologii mieszanej B+C. Zgłoszono 9 zakażeń HIV.

Choroby inwazyjne

W 2022 roku odnotowano 7 przypadków *inwazyjnej choroby pneumokokowej* (w 2021 roku – 3 przypadki), które miały postać: u 2 osób posocznicy, u 3 zapalenia płuc, a u 2 posocznicy i zapalenia płuc.

Podobnie jak w ubiegłych latach dominującą postacią kliniczną inwazyjnych zakażeń wywoływanych przez paciorkowce ropotwórcze – *Streptococcus pyogenes* była *róża* (stanowiła 90% wszystkich przypadków). Zgłoszono 9 zachorowań (w 2021 roku – 11 zachorowań); 89% ogółu zachorowań dotyczyło osób w wieku powyżej 50 lat. Inną postacią inwazyjnych zakażeń wywołanych tym patogenem była posocznica – zgłoszono 1 przypadek.

Oprócz postaci inwazyjnej zakażeń wywołanych przez paciorkowce ropotwórcze, zarejestrowano 20 przypadków *płonicy* (w 2021 roku – 4 przypadki). Wszystkie zachorowania wystąpiły u dzieci do lat 14.
W analizowanym okresie zgłoszono 1 przypadek zakażenia wywołanego przez *Haemophilus influenzae typu b*.

Neuroinfekcje

Od wielu lat liczba przypadków infekcyjnych chorób ośrodkowego układu nerwowego utrzymuje się na niskim poziomie. W 2022 roku zarejestrowano 4 przypadki neuroinfekcji (w 2021 roku – 2 przypadki), które wystąpiły pod postacią zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych (3 przypadki) i zapalenia mózgu (1 przypadek). Wszystkie zachorowania zakończyły się wyzdrowieniem.

Choroby przenoszone przez kleszcze

Kleszcze to pajęczaki szczególnie niebezpieczne ze względu na przenoszone patogeny, m.in. wirusy zapalenia mózgu i opon mózgowych oraz bakterie wywołujące boreliozę. Na nadzorowanym terenie wystąpiły tylko zachorowania na *boreliozę*. Zarejestrowano 10 przypadków tej choroby (w 2021 roku – 30 przypadków). U wszystkich chorych rozpoznano wczesną skórną postać choroby – rumień wędrujący. Żadna z osób nie była narażona na ukąszenia przez kleszcze z racji wykonywanego zawodu.

Od kilku lat obserwowany jest trend rozpoznawania i rejestrowania przypadków boreliozy przez cały rok, szczyt zachorowań przypada jednak na miesiące letnie i wczesnojesienne. W lipcu i wrześniu zarejestrowano połowę wszystkich zachorowań.

Z powodu braku możliwości czynnego uodpornienia przeciwko tej chorobie, duże znaczenie w profilaktyce mają działania zapobiegawcze polegające na stosowaniu zabezpieczeń chroniących przed kleszczami (odzież chroniąca przed ekspozycją na kleszcze, środki odstraszające – repelenty).

Gruźlica

W 2022 roku zarejestrowano 15 przypadków zachorowań na gruźlicę (w 2021 roku – 9 przypadków); 14 nowych zachorowań i 1 wznowa; w 1 przypadku choroba zakończyła się zgonem. Podobnie jak w poprzednich latach dominowała gruźlica płuc, w jednym przypadku rozpoznano gruźlicę opłucnej. Częściej chorowali mężczyźni – 60% ogółu zachorowań. Największy odsetek zachorowań (47%) odnotowano u osób dorosłych w przedziale wiekowym 30-39 lat. Wszyscy chorzy byli hospitalizowani, poddani leczeniu i pozostają pod opieką lekarzy specjalistów. 34 osoby pozostające w bliskim kontakcie z chorymi prątkującymi objęto nadzorem epidemiologicznym oraz opieką lekarską (poddane zostały badaniom klinicznym i diagnostycznym). W analizowanym okresie odnotowano 5 zachorowań w 2 ogniskach rodzinnych. W jednym zachorowały blisko spokrewnione ze sobą osoby z dwóch środowisk domowych (2 osoby dorosłe i 1 dziecko), w drugim zachorowało rodzeństwo.

Choroby przenoszone drogą płciową

W 2022 roku zarejestrowano 3 przypadki kiły (w 2021 roku – 1 przypadek).

Grypa i zachorowania grypopodobne

Zachorowania objęte obowiązkiem raportowania to przypadki grypy rozpoznawane klinicznie i/lub laboratoryjnie oraz wszystkie rozpoznane klinicznie zachorowania grypopodobne i ostre zakażenia dróg oddechowych. W roku sprawozdawczym zgłoszono ogółem 680 przypadków, w tym 237 (35%) dzieci do lat 14 (w 2021 roku – 927 przypadków, w tym 303 – 33% dzieci do lat 14). Największą liczbę zachorowań notowano w marcu i grudniu – odpowiednio 30% i 14,7% wszystkich zachorowań rocznych. Najwięcej zachorowań odnotowano w grupie wiekowej 15-64 lata (60% ogółu chorych), najmniej zaś wśród osób

w wieku 65 i więcej lat (9,5% ogółu chorych). Nie odnotowano przypadków grypy potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi i zgonów z powodu grypy.

Celem ograniczenia liczby zachorowań oraz powikłań spowodowanych przez wirusy grypy, niezbędnym jest promowanie wszelkich działań zmierzających do zapobiegania zachorowaniom poprzez upowszechnianie idei szczepień ochronnych oraz przestrzegania zasad zdrowego stylu życia. Szczepienia ochronne to najskuteczniejsza metoda zapobiegania grypie i jej groźnym powikłaniom.

Szczepienia ochronne

Szczepienia ochronne to najskuteczniejsza forma profilaktyki w walce z niebezpiecznymi, często zagrażającymi życiu chorobami zakaźnymi. Rezygnacja ze szczepień ochronnych ma wymiar zarówno zdrowotny, wynikający z utraty zdrowia, jak i ekonomiczny, którego skutki odczuwa całe społeczeństwo.

Szczepienia ochronne w roku sprawozdawczym realizowano zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych obowiązującym w 2022 roku. Ocenę realizacji Programu Szczepień Ochronnych dokonano w oparciu o analizę danych uzyskanych ze sprawozdań z wykonania szczepień ochronnych przekazanych przez świadczeniodawców prowadzących szczepienia ochronne we Włocławku. Stan wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych w 2022 roku utrzymuje się od wielu lat na zbliżonym wysokim poziomie.

Szczepienia obowiązkowe w grupie dzieci i młodzieży szkolnej

Szczepienia przeciwko	2019	2020	2021	2022
	Miasto i powiat	Miasto i powiat	Miasto i powiat	Miasto i powiat
Gruźlicy w 1 r.ż.	99,6	99,3	99,0	98,7
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B w 1 r.ż.	86,8	86,6	89,4	88,1
Rotawirusom w 1 r.ż.	-	-	65,7	63,5
Błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, Haemophilus influenzae typu b w 1 r.ż.	44,7	49,2	53,5	48,4
Streptococcus pneumoniae w 1 r.ż.	53,3	59,9	64,8	57,0
Streptococcus pneumoniae w 2 r.ż.	98,0	97,4	97,8	97,3
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B w 2 r.ż.	99,3	99,1	98,9	98,5
Błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, Haemophilus influenzae typu b w 2 r.ż.	97,2	96,1	97,5	97,7
Odrze, śwince, różyczce w 2 r.ż.	72,8	73,8	75,1	75,8
Błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis w 6 r.ż.	85,0	78,6	70,0	75,7
Odrze, śwince, różyczce w 6 r.ż.	71,2	66,8	63,0	72,6
Odrze, śwince, różyczce w 10 r.ż.	88,9	80,7	76,6	83,5
Błonicy, tężcowi, krztuścowi w 14 r.ż.	92,6	81,6	82,1	83,5
Błonicy, tężcowi w 19 r.ż.	90,5	81,5	78,0	83,3

Szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi oraz szczepienia zalecane

Szczepienia przeciwko	2019	2020	2021	2022
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B	603	574	418	427
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu A	82	53	19	38
Grypie	6258	7432	7544	7394
Durowi brzusznemu	45	19	22	45
Ospie wietrznej	366	367	378	494
Streptococcus pneumoniae	127	506	322	241
Kleszczowemu zapaleniu mózgu	396	168	164	144
Neisseria meningitidis	218	229	296	294
Zakażeniu wirusem brodawczaka ludzkiego	56	141	215	223

Obowiązkowe szczepienia ochronne dzieci i młodzieży finansowane z budżetu Ministra Zdrowia prowadzone były przez 21 świadczeniodawców sprawujących podstawową opiekę zdrowotną oraz 1 oddział

neonatologiczny. Szczepieniami objęto 17774 osoby – dzieci i młodzież do lat 19. Szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie wykonywane były w 3 punktach szczepień.

W 2022 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, kontynuowano realizację samorządowych programów szczepień przeciwko grypie i wirusowi brodawczaka ludzkiego.

W analizowanym okresie zarejestrowano 4 niepożądane odczyny poszczepienne; 3 zakwalifikowano jako łagodne i 1 jako poważny. Wszystkie osoby, u których wystąpił niepożądany odczyn poszczepienny otrzymały stosowne do występujących objawów leczenie i objęte zostały indywidualnym nadzorem epidemiologicznym.

W celu utrzymania immunogenności szczepionek prowadzono stały nadzór nad przechowywaniem, dystrybucją i transportem szczepionek w zakresie zachowania oraz monitorowania łańcucha chłodniczego. W analizowanym okresie nie stwierdzono zmian w zakresie warunków i zasad przechowywania szczepionek u świadczeniodawców. Na 25 nadzorowanych punktów szczepień, 21 wyposażonych jest w elektroniczne systemy całodobowego monitorowania temperatury.

Niekorzystne dla realizacji szczepień ochronnych są działania ruchów antyszczepionkowych, mające wpływ na decyzje rodziców dotyczące szczepień. W 2022 roku od obowiązku wykonania szczepień ochronnych uchylało się 21 osób, co skutkowało niezaszczepieniem 20 dzieci. W roku sprawozdawczym zgłoszono 2 nowe osoby uchylające się od wykonania obowiązku szczepień (w 2021 roku – 2).

2. Stan sanitarny placówek ochrony zdrowia

Z uwagi na panującą sytuację epidemiologiczną (utrzymujący się okresowo wysoki poziom zakażeń wirusem SARS-CoV-2 oraz w okresie jesienno-zimowym wzrost zakażeń innymi wirusami powodującymi infekcje dróg oddechowych) w podmiotach leczniczych nadal obowiązywał wzmożony reżim sanitarny, przy wejściu do obiektów i na ich terenie dostępne były dla pacjentów płyny do dezynfekcji rąk, obowiązywało zasłanianie nosa i ust przy pomocy maseczek, zachowanie dystansu społecznego, a wizyty umawiane były na wyznaczoną dla pacjenta godzinę.

W roku 2022 roku na terenie Miasta Włocławek nadzorem objęto 115 obiektów należących do podmiotów leczniczych oraz 159 praktyk zawodowych. Skontrolowano 63 obiekty należące do podmiotów leczniczych oraz 12 praktyk zawodowych.

Do podmiotów leczniczych należą szpitale, zakłady rehabilitacji leczniczej, laboratoria diagnostyczne oraz przychodnie. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako dobry. Spośród praktyk zawodowych lekarzy, dentystów, pielęgniarek i rehabilitantów skontrolowane gabinety na koniec 2022 roku uzyskały również pozytywną ocenę.

W roku 2022 nieprawidłowości stwierdzono w 1 obiekcie udzielającym świadczeń zdrowotnych w zakresie stomatologii. Przeprowadzona kontrola wykazała: nieprawidłowe postępowanie z odpadami medycznymi, brak pomieszczenia porządkowego lub miejsca służącego do przechowywania środków czystości oraz preparatów myjąco-dezynfekujących, wyposażonego w zlew z baterią i dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym, brak wyznaczonego miejsca przeznaczonego do dezynfekcji, mycia i przechowywania pojemnika wielokrotnego użycia służącego do transportu wewnętrznego odpadów medycznych oraz niewłaściwe pokrycie krzeseł w poczekalni dla pacjentów uniemożliwiające ich mycie oraz dezynfekcję. Za stwierdzone nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi na przedsiębiorcę prowadzącego działalność leczniczą nałożono mandat karny oraz wydano decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w określonym terminie. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości i wykonanie zaleceń decyzji, w związku z tym na koniec roku 2022 obiekt oceniono jako dobry.

W Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. bł. ks. J. Popiełuszki we Włocławku, część oddziałów szpitalnych w dalszym ciągu nie spełnia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. PPIS we Włocławku w roku 2018 wydał decyzję nakazującą dostosowanie pomieszczeń, w których udzielane są świadczenia zdrowotne do obowiązujących wymagań

w określonych terminach. Decyzja jest w trakcie realizacji, a jej wykonanie wiąże się z obecnie prowadzoną rozbudową szpitala.

W strukturach Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Włocławku do końca lutego działał oddział tzw. covidowy. Po jego zamknięciu do pomieszczeń przeniesiono oddział medycyny paliatywnej.

Pomieszczenia pozostałych obiektów należących do podmiotów leczniczych spełniają wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 402), odpowiednio do rodzaju wykonywanej działalności leczniczej oraz zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych.

W placówkach służby zdrowia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne ambulatoryjne oraz praktykach zawodowych stosowana jest głównie bielizna jednorazowa. Natomiast w podmiotach stacjonarnych i całodobowych, stosowana jest bielizna jednorazowa, a także wielorazowego użytku. Czysta bielizna składowana jest w wydzielonych magazynach lub w zamykanych szafach, natomiast brudna umieszczana jest w koszach lub w workach znajdujących się w brudownikach. Podmioty mają podpisane umowy na świadczenie usług pralniczych i dezynfekcyjnych z wyspecjalizowanymi firmami.

W skontrolowanych obiektach, w których wykonywana jest działalność lecznicza są opracowane oraz wdrożone, stosowane i aktualizowane procedury sanitarno-higieniczne, w tym postępowania z bielizną czystą i brudną, postępowania z odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów medycznych oraz utrzymania czystości pomieszczeń, sprzętu i urządzeń. Nieprawidłowości w tym zakresie, nie stwierdzono.

Odpady medyczne, powstające podczas udzielania świadczeń zdrowotnych zbierane są selektywnie w miejscach ich powstawania, ostre do plastikowych pojemników jednorazowych, odpornych na przekłucie lub przecięcie, pozostałe do worków foliowych, odpowiedniego koloru, umieszczonych w pojemnikach pedałowych lub na stelażach. Odpady te są właściwie klasyfikowane, pojemniki i worki są odpowiednio oznakowane, zabezpieczone i w większości placówek gromadzone w urządzeniach chłodniczych, znajdujących się w brudownikach lub pomieszczeniach porządkowych. Wszystkie skontrolowane podmioty lecznicze posiadają aktualne umowy ze specjalistycznymi firmami na odbiór i transport odpadów medycznych do miejsca ich unieszkodliwiania poprzez spalenie. Zgodnie z ustawą stosowana jest zasada bliskości, dotycząca unieszkodliwiania odpadów medycznych na obszarze województwa, na którym zostały wytworzone.

W roku sprawozdawczym do zarządzających podmiotami leczniczymi skierowano pisma przypominające o obowiązku przestrzegania zasad dotyczących właściwej klasyfikacji odpadów medycznych w miejscu ich wytwarzania oraz przestrzegania zasad wstępnego magazynowania tych odpadów w obiektach, w których udziela się świadczeń zdrowotnych.

W podmiotach udzielających świadczeń zdrowotnych utrzymaniem czystości zajmowały się najczęściej zatrudnione w nich osoby. Pomieszczenia w tych obiektach utrzymywane były w należytym porządku. Zaopatrzenie w środki czystości i płyny dezynfekcyjne oraz jednorazową i wielorazową bieliznę uznano za wystarczające.

W przypadku wykorzystywania narzędzi wielokrotnego użytku, po zabiegach poddawane są one procesom dezynfekcji i sterylizacji w autoklawach. Sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego prowadzono wyłącznie metodami gwarantującymi ich skuteczność. Skuteczność procesów sterylizacji systematycznie kontrolowano w ramach kontroli wewnętrznej. Procesy dezynfekcji prowadzono zgodnie z opracowanymi procedurami. Stosowano szeroki asortyment środków dezynfekcyjnych, dobierano je właściwie pod względem zastosowania, spektrum i czasu działania, zgodnie z zaleceniami producentów.

Wszystkie nadzorowane podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych zlokalizowane na terenie miasta Włocławek zaopatrywane są w wodę z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia we Włocławku, tylko Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Włocławku im. bł. ks. Jerzego Popiełuszki korzysta z własnego ujęcia wody. Wodociągi te dostarczają wodę przydatną do spożycia przez ludzi. Wszyscy zarządzający podmiotami leczniczymi, w których udziale są świadczenia szpitalne wykonali dwukrotnie w ciągu roku badania ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella sp*. W żadnej placówce nie stwierdzono skolonizowania instalacji ciepłej wody tymi bakteriami. W związku z tym uznano, że systemy instalacji wodnych są pod kontrolą i nie wymagają podejmowania specjalnych działań.

W placówkach ochrony zdrowia systematycznie przeprowadzane są przeglądy, konserwacje oraz naprawy instalacji i urządzeń wentylacji mechanicznej oraz klimatyzacji. Placówki posiadają dokumentację potwierdzającą wykonywanie tych czynności z częstotliwością zgodną z przepisami.

3. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Na terenie Miasta Włocławek w roku 2022 nadzorem sanitarnym objęto 1 wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę - wodociąg publiczny we Włocławku zaopatrujący w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi 97500 mieszkańców miasta oraz 4 wodociągi należące do podmiotów wykorzystujących wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć.

Zarządzającym wodociągiem publicznym we Włocławku jest Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. we Włocławku. Wodociąg zaopatrywany jest w wodę z 3 ujęć zlokalizowanych na terenie miasta Włocławek. Produkcja wody w roku 2022 wyniosła średnio 14756 m^3/dobę. W celu zapewnienia odbiorcom wody bezpiecznej dla zdrowia Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. we Włocławku prowadziło w ciągu całego roku kontrolę wewnętrzną jakości wody. Badania wody wykonywano zgodnie z harmonogramem pobierania próbek uzgodnionym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym we Włocławku. Należy podkreślić, że Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. we Włocławku wykonywało również badania wody wykraczające poza harmonogram pobierania próbek uzgodniony z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym we Włocławku. W przypadku wystąpienia awarii na sieci wodociągowej zarządzający wodociągiem miejskim, każdorazowo wykonywał dodatkowe badania wody w zakresie parametrów mikrobiologicznych oraz w zakresie manganu, żelaza i mętności.

W próbkach wody pobranej w roku 2022 z dwóch największych ujęć: Krzywe Błota i Zazamcze zarówno w ramach nadzoru prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku, jak i w ramach kontroli wewnętrznej, nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości wskaźników fizykochemicznych i bakteriologicznych. Woda była przydatna do spożycia, spełniała obowiązujące wymagania zarówno pod względem fizykochemicznym, jak i mikrobiologicznym.

Na ujęciu Zawiśle kontynuowano modernizację rozpoczętą w 2021 roku. Większość mieszkańców dzielnicy Zawiśle zostało zaopatrzonych w wodę z ujęć Krzywe Błota i Zazamcze, a około 200 osób korzystało z wody produkowanej przez tymczasową kontenerową stację uzdatniania wody. W wodzie z ujęcia Zawiśle produkowanej przez tymczasową kontenerową stację uzdatniania wody, w roku 2021 występowały podwyższone wartości jonu amonowego (na poziomie 0,53 mg/l – 0,82 mg/l - przy obowiązującej normie 0,05 mg/l). W związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku w grudniu 2021 r. decyzją nakazał doprowadzenie wody do prawidłowej jakości i stwierdził warunkową przydatność wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Ocenił również ryzyko zdrowotne i uznał, że stwierdzona niezgodność nie stwarza zagrożenia dla zdrowia konsumentów przy zachowaniu stężenia jonu amonowego na nieprzekraczalnym poziomie do 1,0 mg/l. W lutym 2022 roku zarządzający wodociągiem doprowadził wodę z ujęcia Zawiśle produkowaną przez tymczasową stację uzdatniania wody do jakości zgodnej z obowiązującymi przepisami. W związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku stwierdził przydatność wody z ujęcia Zawiśle i uznał ww. decyzję za wykonaną.

Mimo występowania w wodzie z ujęcia Zawiśle ponadnormatywnej wartości jonu amonowego, do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku nie zgłaszano reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody z wodociągu miejskiego we Włocławku

W roku 2022 woda z wodociągu miejskiego we Włocławku, z wyjątkiem okresowego przekroczenia dopuszczalnej wartości jonu amonowego w wodzie z ujęcia Zawiśle, spełniała wymagania określone rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294). Mieszkańcy Miasta Włocławek korzystali z wody przydatnej do spożycia przez ludzi i bezpiecznej dla zdrowia.

Nadzorem objęto również 4 urządzenia wodociągowe zlokalizowane na terenie miasta Włocławka, należące do podmiotów wykorzystujących wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć – Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. bł. ks. J. Popiełuszki we Włocławku oraz 3 wodociągi zakładowe (Anwil, Geberit i RUN Chłodnia). Podmioty wykorzystujące wodę z ujęć indywidualnych w roku 2022 dostarczały wodę spełniającą wymagania, prawidłowej jakości zarówno pod względem mikrobiologicznym, jak i fizykochemicznym, ocenioną jako przydatną do spożycia przez ludzi.

Wszystkie podmioty wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć wykonywały badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z harmonogramami pobierania próbek wody uzgodnionymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku. Badania wody wykonywano w laboratoriach zewnętrznych o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań, zatwierdzonym przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Wyniki badań wody przekazywano w terminach określonych w obowiązującym rozporządzeniu

W roku 2022 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku przekazał do wiadomości Prezydenta Miasta Włocławek ocenę obszarową jakości wody dotyczącą wodociągów zlokalizowanych na terenie Miasta Włocławek obejmującą m.in. informacje w zakresie spełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia, wykaz producentów wody oraz informacje o wielkości produkcji, liczbie ludności zaopatrywanej w wodę, jakości wody, sposobach uzdatniania, prowadzonych postepowaniach administracyjnych i prowadzonych przez producentów wody działaniach naprawczych.

4. Stan sanitarny pływalni, kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli

W sezonie letnim 2022, na terenie Miasta Włocławek funkcjonowało 1 kąpielisko, zlokalizowane na jeziorze Czarnym. Rada Miasta Włocławek podjęła uchwałę w sprawie określenia sezonu kąpielowego oraz wykazu kąpielisk na swoim terenie.

Organizatorem kąpieliska był Ośrodek Sportu i Rekreacji we Włocławku. W ramach kontroli wewnętrznej organizator ustalił z PPIS we Włocławku harmonogram pobierania próbek wody w sezonie kąpielowym, systematycznie wizualnie nadzorował wodę w kąpielisku, pobierał próbki do badań laboratoryjnych w trakcie sezonu kąpieliskowego w ustalonym punkcie, wykonywał badania wody z kąpieliska, dokumentował i przekazywał wyniki badań wody oraz informował osoby kąpiące się o jakości wody w kąpielisku.

Woda w kąpielisku na jeziorze Czarnym zarówno przed rozpoczęciem sezonu jak i w trakcie sezonu letniego była przydatna do kąpieli. Nie stwierdzono występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i mogących stanowić zagrożenie zdrowotne dla kąpiących się osób.

Ośrodek Sport i Rekreacji we Włocławku w sezonie letnim 2022, tak jak w latach ubiegłych, był również organizatorem kąpieliska na jeziorze Wikaryjskim w Warząchewce Polskiej zlokalizowanym na terenie gminy Włocławek. Woda w kąpielisku przez cały sezon letni była przydatna do kąpieli. Nie stwierdzono występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i mogących stanowić zagrożenie zdrowotne dla kąpiących się osób.

Obydwa kąpieliska (na jeziorze Czarnym i na jeziorze Wikaryjskim) były prawidłowo oznakowane. Na tablicach informacyjnych, na stronie internetowej OSIR we Włocławku i PSSE we Włocławku oraz w serwisie kąpieliskowym zamieszczano aktualne informacje i komunikaty. Na kąpieliskach zapewniono możliwość korzystania z toalet, ustawiono kosze lub worki na odpady komunalne, które systematycznie opróżniano.

Pracownicy PSSE we Włocławku oraz organizator kąpielisk aktualizowali na bieżąco dane umieszczane w ogólnopolskim serwisie kąpieliskowym prowadzonym przez Głównego Inspektora Sanitarnego (http://sk.gis.gov.pl), co dawało możliwość użytkownikom kąpielisk uzyskania bieżącej informacji dotyczącej

m.in. oceny przydatności wody do kąpieli, rodzaju wywieszonej flagi, temperatury wody i powietrza, informacji o infrastrukturze kąpieliska.

Po zakończeniu sezonu 2022 dla obydwu kąpielisk (na jeziorze Czarnym i na jeziorze Wikaryjskim,) dokonano klasyfikacji jakości wody na podstawie próbek obejmujących cztery sezony kąpielowe. Wodę w tych kąpieliskach zaklasyfikowano jako doskonałą.

Pływalnie

W roku 2022 na terenie Miasta Włocławek nadzorem objęto 6 pływalni, w tym 3 kryte, 1 kryto-odkrytą i 2 odkryte (sezonowe). Zarządzający pływalniami ustalili z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym we Włocławku harmonogramy pobierania próbek wody na pływalniach. Regularnie prowadzili kontrolę wewnętrzną jakości wody i realizowali harmonogramy pobierania próbek wody.

Spośród pływalni funkcjonujących we Włocławku, utrzymujące się ponadnormatywne wartości chloroformu (na poziomie 0,0326 – 0,168 mg/l) występowały na koniec 2022 roku w 2 pływalniach (pływalni Delfin oraz Międzyosiedlowym Basenie Miejskim we Włocławku). Zarządzającemu pływalnią MBM nie udało się, mimo prowadzonych działań, doprowadzić jakości wody w niecce basenu sportowego i wody wprowadzanej do tej niecki z systemu cyrkulacji do obowiązujących wymagań. W związku z tym, przedłużono termin wykonania obowiązków do 31.12.2023 r. Decyzja dotycząca pływalni Delfin we Włocławku została wydana w roku 2019. Zarządzający wykonał część obowiązków tj. doprowadził wodę do należytej jakości w zakresie ∑THM, natomiast termin doprowadzenia wody w zakresie chloroformu przedłużono do 3.09.2023 r.

W ciągu roku 2022 podwyższone wartości chloroformu i ∑THM występowały również na prywatnej pływalni we Włocławku. Właściciel obiektu wykonał obowiązki nałożone w decyzji wydanej w 2022 roku i przedstawił prawidłowe wyniki w zakresie obu parametrów, tym samym doprowadził wodę do jakości zgodnej z obowiązującymi wymaganiami.

Problemy z utrzymaniem prawidłowych wartości stężenia chloroformu w nieckach basenowych i wody wprowadzanej do niecek basenowych występowały również na 2 pływalniach sezonowych we Włocławku: basenach letnich przy ul. Lisek (na poziomie 0,031-0,121 mg/l) i basenie letnim przy Przystani Wodnej na Zalewie Włocławskim (na poziomie 0,031-0,177 mg/l). Działania podejmowane przez zarządzającego basenami letnimi nie doprowadziły do uzyskania prawidłowej jakości wody w nieckach basenowych do końca sezonu letniego 2022. Prowadzone postepowanie administracyjne, z uwagi na zamknięcie obiektów po sezonie letnim - umorzono.

Pod względem wskaźników mikrobiologicznych woda w nadzorowanych pływalniach w roku 2022 spełniała wymagania rozporządzenia. Nieprawidłowości w zakresie mikrobiologicznym okresowo występowały na pływalni Delfin w basenie do nauki pływania. W wodzie z niecki basenowej oraz wodzie wprowadzanej do tej niecki z systemu cyrkulacji stwierdzono: obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa* (w liczbie od 22 do powyżej 200 jtk/100 ml), *Legionella sp.* (w liczbie od 2 do 182 jtk/100 ml) oraz nieprawidłowe zmiany w ogólnej liczbie mikroorganizmów w 36±2°C po 48 h. Zarządzający wyłączył basen z użytkowania i podjął niezwłocznie działania naprawcze w celu przywrócenia prawidłowej jakości wody. Na koniec 2022 r, woda w niecce basenu do nauki pływania odpowiadała obowiązującym wymaganiom. Incydentalnie nieprawidłowości w zakresie mikrobiologicznym występowały również w nieckach basenów letnich. Na basenach przy ul. Lisek we Włocławku stwierdzono obecność bakterii *Escherichia coli (*w liczbie od 1 do 24 jtk/100 ml), a w basenie sezonowym przy ul. Płockiej, w wodzie z cyrkulacji - *Pseudomonas aeruginosa* (w liczbie 24 jtk/100 ml). Zarządzający w krótkim czasie doprowadził wodę w nieckach basenowych i wodę wprowadzaną do niecek z systemów cyrkulacji do prawidłowej jakości w zakresie mikrobiologicznym.

Nadzór nad jakością ciepłej wody w budynkach użyteczności publicznej

W 2022 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego wody w budynkach, prowadził nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w obiektach, w których, w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny. Badania, zarówno w ramach kontroli wewnętrznej, jak i własnego planu działania, prowadzono w kierunku

skolonizowania sieci wodociągowej bakteriami z rodzaju *Legionella sp.* Badania wykonywano w obiektach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne (m.in. w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. bł. ks. J. Popiełuszki, Szpitalu Specjalistycznym „Barska", Specjalistycznym Szpitalu Rehabilitacyjnym „Barska"), placówkach opiekuńczo-wychowawczych, domach pomocy społecznej, obiektach hotelarskich.

W roku 2022 w 2 obiektach na terenie Miasta Włocławek (domu pomocy społecznej i obiekcie hotelarskim) stwierdzono skażenie bakteriami z rodzaju *Legionella sp*. na poziomie średnim. W próbkach wody stwierdzono obecność bakterii z rodzaju *Legionella sp*. w liczbie od 420 do 710 jtk/100 ml (przy obowiązującej normie poniżej 100 jtk/100 ml). W związku z tym, wydano decyzje nakazujące zarządzającym ww. obiektami natychmiastowe podjęcie działań naprawczych i doprowadzenie instalacji ciepłej wody do prawidłowej jakości. Badania próbek wody wykonane po przeprowadzeniu działań naprawczych wykazały prawidłową jakość ciepłej wody użytkowej w obydwu obiektach. Kolejne badania zostaną wykonane, zgodnie z obowiązującymi przepisami w roku 2023.

W pozostałych obiektach, zarówno należących do podmiotów leczniczych, jak i obiektach użyteczności publicznej, woda ciepła spełniała wymagania mikrobiologiczne, nie stwierdzono skażenia bakteriami *Legionella sp.,* w następstwie tego uznano, że systemy instalacji wodnych są pod kontrolą i nie wymagają podejmowania specjalnych działań.

W roku 2022 do właścicieli i zarządzających: podmiotami leczniczymi, obiektami hotelarskimi, domami pomocy społecznej oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi skierowano wystąpienia, przypominające o obowiązku wykonywania badań ciepłej wody użytkowej w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.*

5. Stan sanitarny obiektów żywienia zbiorowego, produkcji i obrotu środkami spożywczymi

Bieżącym nadzorem sanitarnym objęto:

- zakłady produkcji żywności (piekarnie, ciastkarnie, automaty do lodów, przetwórnie owocowo-warzywne, wytwórnie wyrobów cukierniczych, koncentratów spożywczych i inne wytwórnie, gospodarstwa rolne);
- obiekty zajmujące się sprzedażą środków spożywczych (sklepy, markety, hurtownie, kioski, punkty sprzedaży);
- zakłady żywienia zbiorowego (restauracje, zakłady małej gastronomii oraz stołówki szkolne i przedszkolne, stołówki w domach opieki społecznej i domach dziecka, stołówki pracownicze i inne zakłady);
- obiekty produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością;

W 2022 roku w rejestrze zakładów prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku znajdowało się 1058 obiektów. Kontrole przeprowadzano zgodnie z harmonogramem kontroli na 2022 rok. Ponadto przeprowadzano kontrole związane z poborem próbek żywności i wyrobów do kontaktu z żywnością do badań laboratoryjnych, kontrole sprawdzające i interwencyjne, kontrole na wniosek przedsiębiorcy. Łącznie w obiektach produkcji i obrotu żywnością przeprowadzono 334 kontroli. W części obiektów stwierdzono nieprawidłowości, nałożono 31 mandatów na kwotę 7300 zł. Wydano 8 decyzji administracyjnych: 6 nakazujących wykonanie określonych obowiązków oraz 2 przedłużające termin ich wykonania.

Szczegółowe dane dotyczące liczby obiektów, przeprowadzonych kontroli i liczby nałożonych mandatów w Mieście Włocławek w zależności od rodzaju obiektów podano w tabeli poniżej.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów	Liczba kontroli	Liczba mandatów/ kwota	Liczba pobranych próbek	Liczba decyzji administracyjnych nakazujących, zmieniających
Produkcja żywności	61	62	1/300 zł	26	1
Obiekty obrotu żywnością	643	197	17/3000 zł	189	2
Żywienie zbiorowe	315	73	13/4000 zł	6	5
Produkcja i obrót materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	39	2	0	3	0
SUMA	1058	334	31/7300 zł	224	8

Najwięcej kontroli przeprowadzono w obiektach zajmujących się obrotem środków spożywczych (głównie w sklepach). Większość obiektów posiadała prawidłowy stan sanitarno-techniczny. Najczęściej stwierdzano następujące nieprawidłowości: ściany i sufity brudne i z ubytkami farby, ubytki płytek ściennych. Dość często występującymi nieprawidłowościami były: sprzedaż środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, brak segregacji żywności, brak identyfikacji środków spożywczych wprowadzanych do obrotu, brak czystości pomieszczeń, urządzeń i sprzętu, brak do wglądu orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych, brak na bieżąco prowadzonych zapisów wynikających z instrukcji GHP i systemu HACCP. Za stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości osoby odpowiedzialne zostały ukarane grzywną w drodze mandatów karnych. Większość nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli sanitarnych przedsiębiorcy usuwali w ustalonych krótkich terminach przed wydaniem decyzji administracyjnych nakazujących, co potwierdzały przeprowadzone kontrole sprawdzające.

Skontrolowano 2 sklepiki szkolne, w których podczas kontroli stwierdzono nieprzestrzeganie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach polegające na wprowadzaniu do obrotu środków spożywczych o zawyżonej zawartości tłuszczu w 100 g produktu, zawyżonej zawartości cukru w 100 g produktu, zawyżonej zawartości soli w 100 g produktu. Informacje o nieprzestrzeganiu ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia przesłano do wiadomości dyrektorom szkół, na terenie których zlokalizowane były sklepiki.

Podczas przeprowadzanych kontroli w sklepach i w zakładach żywienia zbiorowego zwracano uwagę, czy udostępniane są klientom lub konsumentom informacje dotyczące wykazu składników potraw i informacje o obecności składników lub substancji pomocniczych powodujących alergie lub reakcje nietolerancji, użytych przy wytworzeniu lub przygotowywaniu żywności i nadal obecnych w posiłkach podawanych konsumentowi. W większości przypadkach stwierdzonych nieprawidłowości (głównie w zakładach żywienia zbiorowego), wydawano zalecenia, które były w krótkim czasie, przed wydaniem decyzji nakazujących, wykonywane. W jednym przypadku wydano decyzję administracyjną nakazującą opracowanie informację dla konsumentów dot. szczegółowego wykazu składników produkowanych potraw, w tym składników powodujących alergie lub reakcje nietolerancji. Wydano również decyzje nakazujące doprowadzenie obiektów żywienia zbiorowego (m. in. zakładów małej gastronomii, stołówki w domu pomocy społecznej) do prawidłowego stanu sanitarno-technicznego oraz decyzje nakazujące wycofanie z obrotu środków spożywczych niewiadomego pochodzenia i suplementów diety zawierających w swoim składzie niedozwolone składniki.

Podobnie jak w latach poprzednich wspólnie z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej na targowiskach zlokalizowanych na terenie Miasta Włocławek prowadzono monitoring sprzedaży mięsa lub produktów pochodzących z dziczyzny w celu kontroli legalności wprowadzanego mięsa do obrotu. Nie stwierdzono sprzedaży mięsa z dziczyzny. Przeprowadzano kontrole akcyjne w zakresie pochodzenia ryb będących w sprzedaży – nie stwierdzono nieprawidłowości.

Po otrzymaniu informacji o sprzedaży na portalu internetowym suplementów diety niebezpiecznych dla zdrowia, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku wydał decyzję administracyjną z rygorem natychmiastowej wykonalności nakazującą wycofanie z obrotu suplementów diety oraz wstrzymanie wprowadzania ich do obrotu. Zobowiązany wykonał obowiązki decyzji tj. wycofał ze sprzedaży suplementy diety i zakończył sprzedaż produktów na portalu internetowym.

W związku ze złożonym wnioskiem o wszczęcie postępowania kontrolnego w sklepie firmowym mięsno-wędliniarskim przeprowadzono kontrolę interwencyjną. W sprzedaży stwierdzono produkty mięsne niewiadomego pochodzenia, brak do wglądu faktur dostaw na wprowadzane do obrotu mięso wieprzowe, mięso drobiowe i wędliny, w obrocie produkty z etykietami o zmienionych terminach przydatności do spożycia, nieczytelnymi informacjami. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku wydał decyzję administracyjną z rygorem natychmiastowej wykonalności nakazującą m.in. wycofanie z obrotu produktów niewiadomego pochodzenia, wstrzymania wprowadzania do obrotu produktów bez dowodów dostaw, faktur, przedstawienia dokumentów potwierdzających sposób postępowania z wycofanymi z obrotu produktami. Przedsiębiorca wykonał obowiązki nałożone decyzją.

Interwencje konsumentów/klientów

Klienci sklepów zgłosili 12 interwencji, które dotyczyły wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie dat minimalnej trwałości/po terminach przydatności do spożycia, nieprawidłowej jakości zdrowotnej, nieprawidłowego sposobu przechowywania środków spożywczych i niewłaściwej jakości wprowadzanych do obrotu ryb świeżych, nieprawidłowego stanu sanitarnego obiektów i urządzeń, obecności szkodników, zanieczyszczenia żywności. Potwierdzone zostały interwencje dot. obecności szkodników w sklepie, niewłaściwego stanu sanitarnego obiektu i urządzeń, wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie dat minimalnej trwałości lub po terminach przydatności do spożycia.

Konsumenci zakładów żywieniowych zgłosili 8 interwencji, które dotyczyły nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego obiektów, nieprawidłowej obróbki żywności, nieprawidłowej higieny produkcji i sprzedaży, obecności szkodników, nieprawidłowej higieny osób wydających posiłki, nieprawidłowego sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego, niewłaściwej jakości potraw oraz niewłaściwego przechowywania mięsa. Przeprowadzone kontrole sanitarne potwierdziły 5 interwencji dot. nieprawidłowego stanu sanitarnego obiektów, sprzętów i urządzeń, obecności szkodników. Osoby odpowiedzialne ukarano grzywnami w drodze mandatów karnych, nałożono 5 mandatów na łączną kwotę 1800 zł. W jednym przypadku przedsiębiorca zawiesił prowadzenie działalności gastronomicznej do czasu doprowadzenia lokalu do właściwego stanu sanitarno-technicznego. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazywały, że wykonywano wszystkie zalecenia pokontrolne.

Działania w ramach systemu RASFF

Podejmowano czynności związane z procesem wycofywania zakwestionowanych środków spożywczych w związku z otrzymanymi powiadomieniami alarmowymi i informacyjnymi w systemie RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych). Nadzorowano wycofywanie środków spożywczych ze względu na zanieczyszczenie surowców lub produktu ciałami obcymi, wykrycie obecności tlenku etylenu, stwierdzenie obecności nieodzownego pestycydu lub przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów pestycydów, stwierdzenie obecności bakterii szkodliwych dla zdrowia (Salmonella enteritidis, Listeria monocytogenes), niezadeklarowanie obecności alergenów, nieprawidłowe oznakowanie.

Nadzorowano wycofywanie suplementów diety m.in. z uwagi na stwierdzenie składników niedozwolonych do stosowania w suplementach diety, niedozwolonych substancji dodatkowych i nowej żywności. Ponadto następujące środki spożywcze nie spełniały określonych wymagań:

- cukinia – przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów metalaksylu,
- produkt mrożony marchewka mini – przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów kadmu,
- mąka kukurydziana bio – przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów ochratoksyny,
- szynka tradycyjna – przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów benzoapirenu oraz sumy WWA,
- schab po grecku – przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów substancji farmakologicznie czynnej.

Ponadto, nadzorowano wycofywanie z obrotu wyrobów do kontaktu z żywością z tworzyw sztucznych z uwagi na stwierdzenie w składzie włókna bambusowego oraz melaminy, przekroczenie migracji aniliny oraz sumy migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych. Wyroby ceramiczne wycofywano z uwagi na stwierdzenie przekroczenia migracji ołowiu.

Ocena jakości zdrowotnej próbek pobranych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu.

Do badań laboratoryjnych pobrano 219 próbek żywności oraz 5 próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Próbki były pobierane zgodnie z Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na 2022 rok, a dodatkowo do badań laboratoryjnych pobrano 3 próbki: orzechy nerkowca do oceny organoleptycznej, tłuszcz smażalniczy w kierunku zawartości związków polarnych oraz miskę z melaminy w kierunku migracji specyficznej formaldehydu do 3% kwasu octowego. Dwie próbki żywności zostały zakwestionowane: tłuszcz smażalniczy z uwagi na stwierdzenie przekroczenia zawartości związków polarnych oraz próbka żywności wzbogacanej (ciastka zbożowe z musli wzbogacone w wapń, magnez i żelazo) z uwagi na nieprawidłowe znakowanie.

6. Środowisko pracy i choroby zawodowe

Nadzór sanitarny nad warunkami pracy wykonywany przez Państwową Inspekcję Sanitarną służy ujawnianiu i ocenie zagrożeń zdrowotnych, dokonywaniu oceny narażenia zawodowego i stymulowaniu pracodawców do poprawy warunków pracy.

W 2022 roku ewidencją objęto 444 obiekty zlokalizowane na terenie Włocławka. W obiektach (zakładach produkcyjnych) zatrudnionych było 22382 pracowników. Przeprowadzono 104 kontrole w 85 obiektach. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku w ramach prowadzonych postępowań wydał 15 decyzji administracyjnych, w tym 9 decyzji zobowiązujących podmioty gospodarcze do usunięcia istniejących nieprawidłowości stwierdzonych podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych.

Zakres kontroli obejmował:

- realizację ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy,
- ekspozycję pracowników na szkodliwe dla zdrowia czynniki pyłowe, chemiczne, fizyczne i biologiczne,
- ekspozycję pracowników na działanie czynników rakotwórczych lub mutagennych w środowisku pracy,
- stosowanie substancji stwarzających zagrożenie i ich mieszanin w działalności zawodowej,
- ocenę realizacji wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
- wprowadzanie do obrotu substancji stwarzających zagrożenie i ich mieszanin,
- wprowadzanie do obrotu i stosowanie prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3,
- wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych, kosmetyków oraz detergentów,
- stosowanie art. 5 ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

W zakresie higieny pracy najczęściej stwierdzane uchybienia to:

- brak aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- niewłaściwy stan higieniczny pomieszczeń pracy i pomieszczeń higienicznosanitarnych,
- przekroczone dopuszczalne wartości stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy,
- niewystarczające natężenie oświetlenia na stanowiskach pracy,
- brak szkoleń pracowników,
- brak dokumentacji potwierdzającej dokonanie oceny warunków pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe,

- brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszanin, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- brak przekazania do PWIS w Bydgoszczy informacji o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Kontrole sanitarne, ocena narażenia zawodowego sporządzona w oparciu o wyniki pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy oraz decyzje administracyjne wydane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku, spowodowały poprawę warunków higieny pracy w kontrolowanych obiektach oraz poprawę stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń pracy i pomieszczeń higienicznosanitarnych. Poprawa warunków pracy podyktowana jest dokonanymi w zakładach zmianami technologicznymi, organizacyjnymi, modernizacją parku maszynowego oraz wyposażeniem pracowników w indywidualne środki ochron indywidualnych.

Warunki higieniczno-sanitarne w zakładach pracy ulegają poprawie, a ich stan uzależniony jest od wielu czynników m.in. świadomości pracodawcy, stanu finansowego firmy, dbałości o prestiż, konkurencyjności. Zauważa się, że w przypadku firm o uregulowanej formie własności i ugruntowanej pozycji na rynku coraz więcej środków angażowanych jest w prawidłowe organizowanie stanowisk pracy, a także pomieszczeń higienicznosanitarnych.

Na podstawie badań laboratoryjnych wykonanych w środowisku pracy stwierdzono przekroczenia wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy w zakresie: stężenia zapylenia, natężenia hałasu. W stosunku do przedsiębiorców, będących właścicielami zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych, prowadzone są stosowne postępowania administracyjne w celu poprawy warunków pracy.

Choroby zawodowe

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku w 2022 roku prowadził postępowania administracyjne w przedmiocie chorób zawodowych. W związku z postępowaniami wszczętymi w latach ubiegłych wydano w 5 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 4 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W 2022 roku zgłoszono 2 podejrzenia o chorobę zawodową nabytą u pracodawców mających siedzibę na terenie Włocławka. Przeprowadzono dochodzenia epidemiologiczne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku w trakcie prowadzonych postępowań dotyczących chorób zawodowych ściśle współpracuje z jednostką orzeczniczą I stopnia, którą jest Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy Poradnia Chorób Zawodowych we Włocławku. O wszystkich przypadkach stwierdzenia bądź braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej powiadamiana jest Państwowa Inspekcja Pracy – przesyłane są decyzje administracyjne wydane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku.

7. Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2022 roku w nadzorze Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku na terenie miasta Włocławka znajdowały się 104 placówki stałe oraz 69 sezonowych. Skontrolowano 47 placówek stałych i 18 placówek sezonowych zimowego i letniego wypoczynku. Przeprowadzono łącznie 82 kontroli tj. 64 w obiektach stałych oraz 18 w placówkach sezonowych oceniając m. in. stan sanitarny, a także warunki nauki i pobytu dzieci i młodzieży w ww. placówkach.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku wydał 3 decyzje dotyczące złego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego budynków i zajmowanych pomieszczeń i wyposażenia oraz 7 decyzji

zmieniających terminy obowiązków wynikających z wcześniej wydanych przez PPIS we Włocławku decyzji merytorycznych. Wydano 1 decyzję dotyczącą spełnienia warunków sanitarnych i lokalowych oraz zwiększenia liczby miejsc w żłobku; 1 decyzję dotyczącą spełnienia warunków lokalowych i sanitarnych w placówce wsparcia dziennego – świetlicy oraz 3 opinie dotyczące spełnienia wymagań lokalowych oraz bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pracy.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku w związku z sytuacją epidemiczną COVID-19 wydał 57 pozytywnych opinii dotyczących zawieszenia zajęć edukacyjnych w placówce lub zawieszenia zajęć edukacyjnych w wariancie tradycyjnym i zastosowania nauczania w formie zdalnej lub hybrydowej.

Dokonując oceny stanu sanitarnego żłobków, przedszkoli oraz szkół zakres kontroli poszerzono o zagadnienia dotyczące COVID-19, w tym przestrzegania wytycznych przeciwepidemicznych Głównego Inspektora Sanitarnego. Szczególną uwagę zwrócono na przestrzeganie wytycznych przeciwepidemicznych Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 31 marca 2022 r. dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkole podstawowej i innych form wychowania przedszkolnego oraz instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (VII aktualizacja) oraz na przestrzeganie wytycznych zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 10 czerwca 2022 r. dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkole podstawowej i innych form wychowania przedszkolnego oraz instytucji opieki na dziećmi w wieku do lat 3 wydane na podstawie art. 8a ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (VIII aktualizacja). Dyrektorzy placówek opracowali i wdrożyli wewnętrzne regulaminy lub procedury funkcjonowania szkół w czasie epidemii, dotyczące m.in. przestrzegania wytycznych związanych z zachowaniem dystansu społecznego oraz wzmożonych zasad higieny. Zapewnili maseczki i jednorazowe rękawiczki oraz środki do dezynfekcji (rąk, sprzętu i powierzchni).

Podczas kontroli placówek oświatowych w 4 szkołach podstawowych i 2 liceach ogólnokształcących dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Stwierdzono, że w pracowniach chemicznych w widocznym i łatwo dostępnym miejscu wywieszone były regulaminy specjalistyczne pracowni. Niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny przechowywane były w oryginalnych opakowaniach zamykanych szafach na zapleczu i były właściwie oznakowane. Osoby pracujące z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami miały możliwość stałego korzystania z kart charakterystyk oraz ze środków ochrony indywidualnej (rękawice, fartuchy) oraz zostały także przeszkolone w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

W ramach oceny warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania w 2 publicznych przedszkolach oraz w 1 szkole podstawowej dokonano oceny dostosowania mebli edukacyjnych do wzrostu uczniów i przedszkolaków. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Dzieci i uczniowie klas I-III (nauczanie wczesnoszkolne) korzystały z 315 stanowisk (stolików i krzeseł) zestawionych prawidłowo i dostosowanych do ich wzrostu.

Dokonując oceny higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych w 1 szkole podstawowej stwierdzono, że zajęcia rozpoczynały się o stałej porze, a różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia była nie większa niż 1 godzina. Przewidziano dłuższe przerwy przeznaczone na spożycie obiadu.

We wszystkich skontrolowanych szkołach zapewniono uczniom możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych (indywidualne zamykane szafki, lub w salach zajęć wyznaczone półki i szuflady w szafach).

Kontrolując placówki zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży w miejscu zamieszkania, w obiektach używanym okazjonalnie do wypoczynku oraz w obiektach całorocznych usług hotelarskich nieprawidłowości nie stwierdzono. Otoczenie oraz pomieszczenia były utrzymane w czystości i porządku, w dobrym stanie sanitarnohigienicznym. W pomieszczeniach sanitarno-higienicznych zapewniono bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych zachowano. W widocznych miejscach umieszczono instrukcje prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk. W salach zajęć, jadalniach i świetlicach oraz w pokojach mieszkalnych wyposażenie zapewniało bezpieczne użytkowanie. W miejscach przeznaczonych do zabawy i gier zespołowych znajdowały się regulaminy określające zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń i sprzętu sportowego. Organizatorzy, którzy nie zapewnili uczestnikom

własnej opieki medycznej zgłosili organizację wypoczynku w placówkach służby zdrowia właściwych dla danego rejonu.

W 2022 roku wykonano częściowo obowiązki wynikające z decyzji wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku tj.:

- w II Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika we Włocławku doprowadzono do stanu łatwego utrzymania w czystości ściany w dużej sali gimnastycznej;
- w Szkole Podstawowej Nr 22 we Włocławku wyremontowano sanitariat dla chłopców w segmencie B;
- w niepublicznym przedszkolu we Włocławku zamontowano osłony na grzejnikach centralnego ogrzewania.

W szkołach, które rozpoczęły nowy rok szkolny 2022/2023, w okresie przerwy wakacyjnej prowadzone były prace konserwacyjno-przygotowawcze oraz remontowe które dotyczyły zarówno budynków jak i terenu placówek, a obejmowały m. in.:

- odświeżenie ścian w salach zajęć, w korytarzach szkolnych, w sali gimnastycznej,
- konserwację stolarki okiennej i drzwiowej,
- remonty pomieszczeń sanitarno-higienicznych,
- wymianę wykładzin w salach lekcyjnych; wymianę podłóg w salach zajęć i w świetlicach,
- zakup sprzętu i wyposażenia do sal dydaktycznych,
- konserwację placów zabaw oraz boisk szkolnych,
- modernizację dachu na budynku szkoły.

W roku 2022 przebudowano i zmodernizowano pomieszczenia zlokalizowane na I i II piętrze istniejącego Domu Studenta we Włocławku, przy ul. Obrońców Wisły 1920 r. W ramach powierzchni użytkowej przebudowanych pomieszczeń wydzielono:

- na I piętrze: 17 pokoi noclegowych dwuosobowych z łazienkami, 1 pokój noclegowy jednoosobowy z łazienką NPS, 2 pokoje administracyjne, kuchnię, pralnię, pomieszczenia sanitarne dla kobiet i mężczyzn, pomieszczenie sanitarne dla personelu oraz pomieszczenie porządkowe, korytarz, klatkę schodową,
- na II piętrze: 19 pokoi noclegowych dwuosobowych z łazienkami, 2 pokoje noclegowe trzyosobowe z łazienkami, kuchnię, pomieszczenia sanitarne dla kobiet i mężczyzn, 2 magazyny, korytarz, klatkę schodową.

Budynek przystosowano dla potrzeb osób niepełnosprawnych zapewniając pokój noclegowy z pomieszczeniem sanitarnym NPS wyposażonym w specjalistyczną armaturę sanitarną, wejście z poziomu terenu oraz podnośnik NPS na piętro w części istniejącej budynku. Cały obiekt zasilany jest w podstawowe media infrastruktury technicznej z przyłączeniem do sieci miejskich, przystosowany do zamieszkania dla maksymalnie 79 osób.

8. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W grupie obiektów użyteczności publicznej w ewidencji znajduje się 454 obiektów, skontrolowano 160, przeprowadzono w nich 140 kontroli. Ponadto skontrolowano 7 środków transportu drogowego do przewozu zwłok i szczątków ludzkich

W zdecydowanej większości stan sanitarny skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej oceniono jako dobry. Należały do nich ustępy publiczne i ogólnodostępne, domy pomocy społecznej, obiekty świadczące usługi hotelarskie, zakłady świadczące usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej, tereny rekreacyjne, cmentarze oraz wszystkie skontrolowane środki transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, należące do zakładów świadczących usługi pogrzebowe na terenie miasta Włocławek.

Negatywnie, pod względem stanu sanitarno-higienicznego w roku 2022 oceniono 2 obiekty świadczące usługi hotelarskie: hotel o kategorii dwóch gwiazdek oraz hostel. Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli przeprowadzonych w latach ubiegłych m.in. brudne sufity i ściany z odpryskami tynku i farby w pokojach, korytarzach i ciągach komunikacyjnych, zniszczona podłoga i zniszczone meble, skutkowały nałożeniem

na właścicieli obiektów decyzji nakazujących doprowadzenie pomieszczeń do właściwego stanu sanitarno-technicznego w określonych terminach. W związku z wnioskami właścicieli, terminy realizacji obowiązków nałożonych w obu decyzjach zostały przedłużone.

Pozostałe obiekty stanowiące bazę noclegową na terenie miasta oceniono pozytywnie. W obiektach przestrzegane są przepisy, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia obiektu, w którym świadczone są usługi hotelarskie. Nie wykazano nieprawidłowości w postępowaniu z bielizną czystą i brudną oraz utrzymaniem czystości. Poza świadczeniem usług noclegowych obiekty te świadczą również usługi gastronomiczne, zajmują się organizacją imprez okolicznościowych, posiadają sale konferencyjno-szkoleniowe.

Kontrolą objęto również 2 schroniska dla osób bezdomnych, prowadzone przez Caritas Diecezji Włocławskiej. Obiekty dysponują odpowiednio wyposażonymi pokojami mieszkalnymi, kuchniami oraz pomieszczeniami sanitarno-higienicznymi. W obiektach znajdują się magazyny bielizny i odzieży, gdzie przechowuje się odzież, koce, ręczniki, prześcieradła i pościel. Stwierdzono, iż placówki utrzymane są w dobrym stanie higieniczno-sanitarnym.

Wśród obiektów użyteczności publicznej liczną grupę stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu oraz odnowy biologicznej. W liczbie 262 stanowią 57,7% wszystkich obiektów tej grupy. W roku 2022 przeprowadzono kontrole w 82 zakładach, obejmujące ocenę bieżącego stanu sanitarnego, postępowanie z bielizną czystą i brudną, prowadzenie dezynfekcji pomieszczeń i narzędzi, postępowanie z odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi. W zakładach, w których wykonywane są zabiegi, podczas których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich opracowane i wdrożone są stosowne procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. Odpady niebezpieczne o właściwościach zakaźnych odbierane są przez specjalistyczne firmy, a następnie unieszkodliwiane poprzez spalenie w zakładach utylizacji odpadów medycznych, co potwierdzała stosowna dokumentacja okazywana przez przedsiębiorców podczas kontroli.

Przeprowadzone kontrole solariów, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium, nie wykazały nieprawidłowości. We wszystkich skontrolowanych obiektach zamieszczono widoczne i czytelne oznakowania o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz informacje o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium. Podczas kontroli nie stwierdzono, aby osoby małoletnie skorzystały z usług solarium.

W sezonie letnim 2022 roku przeprowadzono kontrole terenów rekreacyjnych i obiektów małej infrastruktury. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych parków, piaskownic, placów zabaw i siłowni plenerowych był właściwy. Tereny były zadbane, utrzymane w należytym porządku, piasek w piaskownicach był wymieniony przed sezonem letnim, zamieszczono oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia tytoniu i e-papierosów oraz zakazie wprowadzania zwierząt. Wszystkie skontrolowane tereny rekreacyjne oceniono pozytywnie. W roku 2022 skontrolowano również 2 przystanie wodne we Włocławku. Obiekty i otoczenie utrzymane są właściwie, w należytym stanie sanitarno-higienicznym. W lipcu 2022 roku został zakończony II etap zagospodarowania terenu Przystani Wodnej na Zalewie Włocławskim. Turystom udostępniono 8 domków letniskowych, pole namiotowe z 32 miejscami, pole campingowe z 27 miejscami, a także stołówkę, otwarty basen naziemny, wodny plac zabaw dla dzieci, szatnie, sanitariaty oraz obiekty małej architektury (altany ogrodowe, wolnostojące grille ogrodowe, kręgi ogniskowe). Rozbudowano hangar na łodzie i urządzenia terenowe oraz pomost cumowniczy. Obiekt stanowi obecnie atrakcyjne miejsce rekreacji dla mieszkańców miasta i okolic oraz turystów.

9. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego polega na analizie projektowanych działań: planistycznych, inwestycyjnych i systemowo-organizacyjnych, rozwiązań techniczno- budowlanych obiektów i infrastruktury oraz technologicznych procesów, pod kątem ich wpływu na zdrowie i życie ludzi. Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz na etapie planowania i następnie realizacji inwestycji, właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach przeznaczonych na pobyt ludzi, w taki sposób, aby podczas użytkowania obiektów nie powstały zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, powodowane przyjętymi w tym zakresie rozwiązaniami.

Stanowiska zajmowane były wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowania główne i realizowane były zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz innych ustaw i przepisów wykonawczych.

Do zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w szczególności należało:

- opiniowanie i uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu,
- wydawanie opinii co do potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko w trybie przewidzianym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- opiniowanie warunków do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanych przedsięwzięć,
- uzgadnianie lub opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

Planowanie przestrzenne ma za zadanie realizować zasadę ładu przestrzennego, zrównoważonego rozwoju, a także wprowadzać rozwiązania mające na celu ochronę środowiska, w tym zdrowia ludzi. W zakresie planowania przestrzennego działania Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego polegają na uzgadnianiu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz ich zmian, uchwalanych przez rady gmin oraz poprzedzających je i wiążących dla planów, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego terenów. Plany te stanowią podstawę do późniejszego ustalania przez właściwe organy warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, a także lokalizowania inwestycji celu publicznego. Projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co potwierdzały załączone do nich prognozy oddziaływania na środowisko, zawierały zapisy i rozwiązania minimalizujące szkodliwe oddziaływanie na środowisko, przyrodę i krajobraz kulturowy oraz zdrowie ludzi planowanych do wprowadzenia zagospodarowań.

Odrębną kwestią w działaniach zmierzających do poprawy stanu sanitarno-higienicznego stanowi opiniowanie i określanie warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Przy uzgadnianiu tych przedsięwzięć, brano pod uwagę: zawartość karty informacyjnej przedsięwzięcia, zakres i szczegółowość danych w niej ujętych, charakter przedsięwzięcia i jego skalę, wielkość i rodzaj zajmowanego terenu, planowaną technologię, wielkość produkcji oraz przewidywane rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu eliminowanie lub ograniczanie skutków jego realizacji, sytuowanie przedsięwzięcia względem terenów chronionych, istniejący i planowany charakter zagospodarowania, występowanie zbiorników wód podziemnych, ukształtowanie i przeznaczenie terenu.

Opinie wydane w 2022 r. na terenie Miasta Włocławek.

Rodzaje wydanych opinii	Liczba opinii
uzgodnienia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	9
uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	5
opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	20
inne opinie, postanowienia w tym dotyczące projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz projektu planu remediacji i inne pisma	27 (w tym 1 postanowienie-projektu planu remediacji)
Razem	61

W 2022 roku nie wpłynął żaden wniosek o wydanie opinii sanitarnej przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko oraz o uzgodnienie warunków do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jak i o wydanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Nie wpłynął również żaden wniosek o uzgodnienie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektu decyzji o warunkach zabudowy i projektu decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, ani wniosek o uzgodnienie warunków realizacji do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Kolejnym bardzo ważnym zadaniem było uzgadnianie i opiniowanie dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych oceniano rozwiązania proponowane przez projektantów w aspekcie zagwarantowania odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w miejscach pobytu ludzi poprzez zastosowanie m. in. prawidłowej funkcji oraz warunków techniczno-użytkowych pomieszczeń, właściwych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych, prawidłowej wymiany powietrza w projektowanych pomieszczeniach oraz właściwego oświetlenia. W 2022 roku uzgodniono/zaopiniowano 5 dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2022 roku na terenie Miasta Włocławek przeprowadziła łącznie 70 kontroli, w tym 28 kontroli obiektów budowlanych związanych z dopuszczeniem do użytkowania w trybie art. 56 ustawy Prawo Budowlane. Zajmowano również stanowiska w formie milczącej zgody.

Podczas przeprowadzanych kontroli w szczególności zwracano uwagę na: wykonanie obiektów zgodnie z projektem budowlanym, atesty i certyfikaty zastosowanych materiałów do budowy i wykończenia obiektów, badania skuteczności wentylacji, badania jakości wody do spożycia przez ludzi. Sprawdzano podłączenia wentylacji mechanicznej i grawitacyjnej w pomieszczeniach, wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej i grzewczej, przystosowanie obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz zgody na odstępstwa od przepisów określających warunki techniczne oraz bezpieczeństwa i higieny pracy. Wśród obiektów kontrolowanych znalazły się między innymi obiekty: ośrodek wsparcia dla osób w kryzysie, Biblioteka Publiczna, gabinety stomatologiczne, budynki handlowo-usługowe, budynek hali produkcyjnej z częścią biurowo-techniczną, budynek handlowo-usługowy, gabinety kosmetyczno-fryzjerskie, siłownia, pomieszczenia fitness i budynek biurowo-magazynowy.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest ściśle związana z liczbą planowanych realizacji przedsięwzięć i zgłoszonych obiektów przez inwestorów. Przeważającą pozycję wśród rozpatrywanych spraw zajmowało wydawanie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Zajęto jedno stanowisko w formie postanowienia dotyczące zaopiniowania projektu planu remediacji historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi na terenie miasta Włocławka.

10. Środki zastępcze/nowe substancje psychoaktywne („dopalacze”)

Państwowa Inspekcja Sanitarna w 2022 roku realizowała zadania polegające na egzekwowaniu przestrzegania ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych („dopalaczy”).

W 2022 roku przeprowadzono 4 kontrole i 10 monitoringów w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków zastępczych. W trakcie kontroli oraz w monitorowanych obiektach nie stwierdzono w sprzedaży środków zastępczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku, na podstawie Porozumienia zawartego dnia 26 listopada 2018 r. w Warszawie pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Komendantem Głównym Policji, Szefem Krajowej Administracji Skarbowej, Prokuratorem Krajowym, Komendantem Głównym Straży Granicznej i Głównym Inspektorem Farmaceutycznym o współpracy w celu sprawnego i skutecznego wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych współpracuje z wszystkimi ww. instytucjami.

W 2022 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku wpłynęło 8 zgłoszeń zatruć/podejrzeń zatruć substancjami psychoaktywnymi.

11. Promocja zdrowia

W 2022 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjowała, koordynowała i realizowała na terenie miasta Włocławek 26 programów edukacyjnych oraz interwencje nieprogramowe (kampanie społeczne, akcje informacyjno-edukacyjne, konkursy). Dyrektorzy szkół i przedszkoli z miasta Włocławek przystąpili do realizacji większości inicjatyw. W placówkach oświatowych kontynuowane były programy z zakresu edukacji antytytoniowej takie jak: „Czyste powietrze wokół nas” dla 5 i 6 latków oraz „Bieg po zdrowie” dla kl. IV szkół podstawowych. Wymienionymi programami edukacyjnymi objęto łącznie 890 uczniów oraz 210 rodziców. W ramach realizacji działań programowych przeprowadzono konkurs plastyczny dla dzieci i ich rodzin ph. „Nowe szaty Dinusia”. Zwycięzcy otrzymali nagrody rzeczowe, dyplomy i podziękowania.

W ramach profilaktyki palenia tytoniu inicjowano i koordynowano przedsięwzięcia informacyjno-edukacyjne związane z obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maja), który w br. przebiegał pod hasłem *„Tytoń: zagrożenie dla naszego środowiska”* oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia (17 listopada). W ramach profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych prowadzone były działania edukacyjne w ramach kolejnej edycji wojewódzkiej interwencji programowej pt. „*Dopalacze - trzecia strona zjawiska*”. Elementem wzmacniającym działania programowe był konkurs plastyczny ogłoszony przez PPIS we Włocławku dla dzieci i młodzieży ph.” *Moda na dopalacze nie obowiązuje*”. Podsumowanie konkursu i wręczenie nagród laureatom odbyło się w siedzibie PSSE we Włocławku w czerwcu 2022 roku.

Wraz z końcem roku szkolnego 2021/2022 r. zakończyła się X edycja program edukacyjnego dla uczniów szkół ponadpodstawowych pt. *„Ars, czyli jak dbać o miłość?”*. W programie wzięło udział – 60 uczniów z 2 szkół ponadpodstawowych z naszego miasta. Ponadto zakończono kolejną edycję programu o tematyce onkologicznej „*Znamię? Znam je*” z udziałem 25 szkół, w którym wzięło udział 1733 uczniów. Program będzie kontynuowany w roku szkolnym 2022/2023.

W zakresie profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby realizowano program dla uczniów szkół ponadpodstawowych pt. „*Podstępne WZW*”, w którym wzięły udział 5 szkół z Włocławka obejmując edukacją 248 uczniów. W ramach profilaktyki próchnicy zębów realizowano kolejną edycję programu pt. „*Radosny Uśmiech. Radosna Przyszłość*”, w którym wzięło udział 7 szkół podstawowych. W programie uczestniczyło blisko 210 uczniów klas I szkół podstawowych.

Do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz ich rodziców skierowany był program edukacyjny dot. profilaktyki chorób odkleszczowych pt. *„Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami*”. Program realizowano w 24 placówkach (20 szkół podstawowych i 4 przedszkoli) Łącznie edukacją objęto 1814

dzieci (307 z przedszkoli oraz 1583 ze szkół podstawowych). Dla dzieci przedszkolnych skierowano jeszcze jedną ofertę pt. „*Skąd się biorą produkty ekologiczne*". To program o znaczeniu żywności ekologicznej, jej jakości i wpływu na zdrowie. W programie uczestniczyły dzieci z 9 miejskich przedszkoli. Edukacją objęto 450 dzieci oraz 20 rodziców.

W 2022 roku podejmowano działania oświatowo-zdrowotne zapobiegające rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych (m.in. HIV/AIDS, HBV, HCV). W ramach profilaktyki HIV/AIDS promowano kolejną edycję działań informacyjno-edukacyjnych pod hasłem *„Czy wiesz, że* …", będącą kontynuacją kampanii profilaktycznej HIV/AIDS z 2020 r., kampanii Krajowego Centrum ds. AIDS ph. „*Jedyny taki test*…". Na stronie internetowej zamieszczono informację w związku z Międzynarodowym Dniem Pamięci Zmarłych na AIDS (15 maja), promowano Europejski Tydzień Testowania w kierunku HIV (21-28 listopada).

Z uwagi na sytuację pandemiczną podejmowano działania profilaktyczne w zakresie zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2, od IX 2022 r. wdrożono kolejną wojewódzką interwencję „*Dobre sposoby na zakaźne choroby*" dla dzieci przedszkolnych i uczniów szkół podstawowych. Program cieszy się dużym zainteresowaniem, zarówno wśród dzieci jak i bezpośrednich realizatorów oraz dyrektorów szkół i przedszkoli z terenu miasta. Z oferty skorzystało 20 placówek (10 przedszkoli i 10 szkół podstawowych). Edukacją objęto 2806 uczniów i dzieci w wieku przedszkolnym oraz 1262 rodziców i opiekunów.

Ponadto, w związku z sytuacją pandemiczną, wychodząc naprzeciw potrzebom i prośbom uczniów, nauczycieli i rodziców zainicjowano wojewódzką pilotażową edycję programu ph. *„Zdrowie psychiczne. Radzenie sobie ze stresem*". Do jego realizacji zaproszono 3 szkoły z terenu miasta. Edukacją objęto około 100 uczniów oraz 75 rodziców.

Jak co roku propagowano ideę Światowego Dnia Zdrowia (7 IV), hasłem przyświecającym tegorocznym obchodom było *„Nasza planeta, nasze zdrowie*". Ponadto podjęto inicjatywy w zakresie profilaktyki zatruć grzybami. Pracownicy Sekcji Profilaktyki Zdrowotnej, którzy posiadają uprawnienia klasyfikatorów grzybów prowadzili poradnictwo w zakresie oceny grzybów przyniesionych do PSSE we Włocławku przez mieszkańców miasta i powiatu włocławskiego. Na stronie internetowej i FB zamieszczano komunikaty z ostrzeżeniami celem uniknięcia zatruć grzybami społeczności lokalnej.

W 2022 roku działania oświatowo-zdrowotne, prowadzone były w placówkach przedszkolnych, szkolnych, ochrony zdrowia, podczas rozpoczynającej się akcji letniej oraz poprzez informacje zamieszczane na stronie internetowej PSSE we Włocławku. W ramach działań wzmacniających działania profilaktyczne w ramach akcji *„Bezpieczne wakacje*" ogłoszono konkurs plastyczny dla dzieci – uczestników letniego wypoczynku w świetlicach środowiskowych we Włocławku. Tematem konkursu była praca plastyczna ph. *„Stop dopalaczom*". Podsumowanie konkursu, wyłonienie laureatów i wystawa prac konkursowych odbyło się w sierpniu 2022 r. Ponadto, przy współpracy Komendy Miejskiej Policji we Włocławku, w dniu św. Krzysztofa – patrona kierowców, zorganizowano akcję informacyjno-edukacyjną, w ramach której kierowcy byli informowani o szkodliwości zażywania środków odurzających i konsekwencjach prawnych ich zażywania, a także otrzymywali materiały z zakresu profilaktyki używania środków zastępczych oraz alkoholu.

Pracownicy Sekcji Profilaktyki Zdrowotnej uczestniczyli w przedsięwzięciach organizowanych przez partnerów, instytucji pozarządowych i innych jednostek, organizując punkty informacyjno-edukacyjne dla społeczności lokalnej, gdzie zainteresowani mogli uzyskać porady nt. zdrowego stylu życia bez uzależnień, zbadać poziom tlenku węgla w wydychanym powietrzu przy pomocy smokerlyzera. Prowadzono dystrybucję materiałów oświatowych z zakresu profilaktyki uzależnień, promocji szczepień ochronnych, racjonalnego odżywiania, aktywności fizycznej i innych. Pracownicy Sekcji Profilaktyki Zdrowotnej uczestniczyli w imprezach plenerowych na terenie miasta Włocławka takich jak: „Festiwal Wisły", zorganizowany na Bulwarach im. marszałka Józefa Piłsudskiego, „Dni Włocławka", „Dożynki Wojewódzkie" oraz akcjach nad Jeziorem Czarnym ph. „Bezpieczne Wakacje" i „Plaża".

W związku z trwającą wojną w Ukrainie i napływem ukraińskiej ludności do Polski, zainicjowano interwencję, której celem głównym jest promocja zdrowia wśród ludności ukraińskiej, zwłaszcza w zakresie promocji szczepień ochronnych. Działaniami promocyjnymi objęto 277 osób.

W ramach oceny programów edukacyjnych realizowanych w placówkach oświatowych na terenie miasta przeprowadzono 6 wizytacji.

12. Oddział Laboratoryjny

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Włocławku funkcjonuje jako laboratorium badawcze, które w 2022 roku przeprowadziło badania:

- wody,
- żywności,
- środowiska pracy,
- materiału biologicznego ludzkiego, skuteczności procesów sterylizacji

zgodnie z wymaganiami normy akredytacyjnej PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących".

W skład Oddziału Laboratoryjnego wchodzą 2 sekcje:

- *Sekcja Badań Mikrobiologicznych*
- *Sekcja Badań Fizykochemicznych*

Podczas przeprowadzania badań w Oddziale Laboratoryjnym stosuje się metody opublikowane w aktach prawnych, znormalizowane metody badawcze (polskie oraz angielskojęzyczne normy), metodyki placówek naukowo-badawczych oraz procedury badawcze własne. Oddział Laboratoryjny posiada Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego Nr AB 600 nadany w 2005 r. przez Polskie Centrum Akredytacji, co potwierdza wysoką jakość przeprowadzanych analiz.

W roku 2022 Oddział Laboratoryjny wykonał łącznie 12 461 badań; w tym 9 276 badań próbek materiału biologicznego ludzkiego oraz skuteczności procesów sterylizacji, 1 897 badań próbek wody, 885 badań próbek żywności oraz 403 badania środowiska pracy.

Sekcja Badań Mikrobiologicznych w 2022 roku wykonywała badania mikrobiologiczne:

- materiału biologicznego ludzkiego (próbek kału) w kierunku pałeczek jelitowych z rodzaju Salmonella i Shigella (badania na nosicielstwo pałeczek Salmonella i Shigella),
- skuteczności procesów sterylizacji przy pomocy biologicznych wskaźników kontroli procesów sterylizacji – sporal A i sporal S,
- wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli,
- wody z pływalni,
- wody ciepłej w kierunku bakterii *Legionella spp*.,
- żywności.

Badania mikrobiologiczne wody przeprowadzane są w kierunkach: ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22ºC po 72 h i w temp. 36ºC po 48 h, bakterie grupy coli i *Escherichia coli*, enterokoki, *Legionella*, *Pseudomonas aeruginosa*, gronkowce koagulazo-dodatnie.
Badania żywności wykonywane są w zakresie wykrywania i oznaczania liczby gronkowców koagulazododatnich, *Listeria monocytogenes*, bakterii grupy coli i *Escherichia coli, Bacillus cereus*, *Enterobacteriaceae* oraz obecności *Salmonella spp.*

W zakresie badania próbek materiału biologicznego ludzkiego (badania kału) Sekcja Badań Mikrobiologicznych Oddziału Laboratoryjnego PSSE we Włocławku funkcjonuje jako laboratorium diagnostyczne, które zarejestrowane jest w Krajowej Izbie Diagnostów Laboratoryjnych pod numerem 395.

Sekcja Badań Fizykochemicznych w 2022 roku wykonywała nw. badania fizykochemiczne:

- wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,

- wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli,
- wody z pływalni,
- czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- czynników szkodliwych w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi.

Zakres wykonywanych badań fizykochemicznych wody obejmuje: mętność, indeks nadmanganianowy, potencjał redox, stężenie chloru (wolnego, ogólnego i związanego), stężenie jonu amonowego, pH, barwę, przewodność elektryczną właściwą, stężenie manganu, stężenie azotu azotynowego, stężenie azotu azotanowego, stężenie żelaza.

Zakres wykonywanych badań w środowisku pracy w 2022 roku dotyczył analizy narażenia pracowników na takie czynniki jak: hałas, zapylenie, niebezpieczne czynniki chemiczne (rozpuszczalniki organiczne). Przeprowadzane były również pomiary oświetlenia, mikroklimatu i tlenku węgla. Celem pomiarów była kontrola warunków pracy, które mogą wpłynąć na pogorszenie stanu zdrowia pracowników. Badania takie analizowane były w zakładach pracy, podczas wykonywania przez pracowników pracy zawodowej.

Oddział Laboratoryjny w zakresie wykonywania badań wody i żywności pracuje w Zintegrowanym Systemie Badań Żywności dla woj. kujawsko-pomorskiego, wraz z laboratoriami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Bydgoszczy, Toruniu i Grudziądzu. Badania mikrobiologiczne i fizykochemiczne wody wykonywane są dla miasta Włocławka i powiatów: włocławskiego, lipnowskiego i rypińskiego, badania materiału biologicznego ludzkiego wykonywane są dla miasta Włocławka i powiatów: włocławskiego, lipnowskiego, rypińskiego oraz aleksandrowskiego, a badania mikrobiologiczne żywności przeprowadzane są dla miasta Włocławka i powiatów: włocławskiego, lipnowskiego, rypińskiego, aleksandrowskiego oraz radziejowskiego.

System Zarządzania Laboratorium

W Oddziale Laboratoryjnym od 2005 roku funkcjonuje System Zarządzania, który obejmuje wszystkie sfery działalności laboratoryjnej oraz każdy etap procesu badania, od otrzymania zlecenia na badanie, aż do odbioru przez klienta sprawozdania z badań. System Zarządzania funkcjonuje właściwie, co potwierdza certyfikat akredytacji wydany przez Polskie Centrum Akredytacji w dniu 26.04.2005 r., ważny do 25.04.2025 r. Laboratorium posiada obszerną dokumentację związaną ze sterowaniem jakością badań. Dla wszystkich metod fizykochemicznych oraz mikrobiologicznych opracowano szczegółowe plany wewnętrznego i zewnętrznego monitorowania ważności wyników badań, które określają sposób sterowania jakością, częstość analizy próbek kontrolnych oraz rodzaj i miejsce zapisu uzyskanych wyników badań.

Laboratorium poddawane jest corocznej ocenie zewnętrznej dokonywanej przez auditorów Polskiego Centrum Akredytacji w Warszawie. W 2022 roku kontrola auditorów PCA potwierdziła kompetencje personelu Oddziału Laboratoryjnego do wykonywania analiz badawczych i zakończona została wydaniem nowego Zakresu Akredytacji Laboratorium Badawczego wydanie 23 z dnia 19.01.2023 r.

13.	Podsumowanie

1.	Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała i prowadziła intensywne działania ograniczające ryzyko transmisji koronawirusa SARS-CoV-2, w szczególności dochodzenia epidemiologiczne oraz działania dotyczące upowszechniania szczepień przeciw COVID-19.
2.	Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń w 2022 roku (z wyłączeniem COVID-19) była zróżnicowana. Nie przywleczono na teren powiatu chorób zakaźnych, takich jak: dżuma, cholera, malaria, wąglik, poliomyelitis, gorączki krwotoczne. Odnotowano wzrost zapadalności na ospę wietrzną, płonicę, wirusowe zakażenia jelitowe spadła natomiast zapadalność na infekcje grypopodobne.
3.	Szczepienia ochronne to jeden z największych sukcesów medycyny. Dzięki szczepieniom całkowicie wykorzeniono ospę prawdziwą - jedną z najcięższych chorób zakaźnych, a lekarze i epidemiolodzy od dziesiątków lat pracują nad całkowitym wyeliminowaniem zachorowań na kolejne choroby zakaźne.
4.	Stan sanitarno-higieniczny, w tym techniczny większości skontrolowanych na terenie miasta, w których udzielane są świadczenia zdrowotne oraz obiektów użyteczności publicznej w roku 2022 oceniono jako dobry.
5.	Prowadzona systematycznie działalność informacyjno-edukacyjna w zakresie promocji zdrowia kierowana do określonych adresatów (dzieci, młodzieży, dorosłych) zmienia świadomość, pogłębia wiedzę społeczeństwa, a tym samym zachęca do zmiany stylu życia i dbałości o zdrowie własne i najbliższych. Dynamizm obecnych zjawisk, które niosą zagrożenia zdrowotne (choroby zakaźne, w tym COVID-19, grypa, choroby nowotworowe, uzależnienia chemiczne, w tym nowe narkotyki) skłaniają do podejmowania kolejnych przedsięwzięć prozdrowotnych.
6.	Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych placówek nauczania i wychowania był dobry, a wypoczynek dzieci i młodzieży zorganizowano prawidłowo.
7.	W roku 2022 woda z wodociągu miejskiego we Włocławku z wyjątkiem okresowego przekroczenia dopuszczalnej wartości jonu amonowego w wodzie z ujęcia Zawiśle, spełniała wymagania określone rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294). Mieszkańcy Miasta Włocławek korzystali z wody przydatnej do spożycia przez ludzi i bezpiecznej dla zdrowia.
8.	Zarządzający pływalniami oraz kąpieliskami prowadzili prawidłowo kontrolę wewnętrzną jakości wody. Badania wykonywano w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub w laboratoriach o zatwierdzonym systemie jakości, zgodnie z harmonogramami uzgodnionymi z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym we Włocławku.
9.	W roku 2022, mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego wody w budynkach, do właścicieli i zarządzających podmiotami leczniczymi, obiektami hotelarskimi, domami pomocy społecznej oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi skierowano wystąpienia, przypominające o obowiązku wykonywania badań ciepłej wody użytkowej w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.*

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
we Włocławku
Magdalena Fejdowska

Włocławek, 06.02.2023 r.